

ลิขสิทธิ์คืออะไร? ใครเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์?

Q ในฐานะนักแต่งเพลง ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ ทราบว่า ผมจะยกสิทธิ์ทั้งหมดในเพลงที่แต่งสำหรับรายการนี้ให้เขาได้ไหม ผมควรทำอย่างไร?

A คุณเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์: คุณไม่ควรยกสิทธิ์อะไรให้เขา

ลิขสิทธิ์ คือ สิทธิในการใช้งานผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งรวมถึงสิทธิในการนำออกแสดง สิทธิในการเผยแพร่ ฯลฯ เพลงของคุณได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ เนื่องจากเป็นงานที่คุณสร้างสรรค์ขึ้นเอง

Q ถ้าเช่นนั้น ผมจะเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานเพลงที่ผมแต่งขึ้นในทุกกรณีหรือไม่?

A ไม่เสมอไป. หากคุณเป็นลูกจ้าง หรือนักแต่งอิสระ กรณีนี้ขึ้นอยู่กับกฎหมายของประเทศคุณ ตัวคุณเอง นายจ้าง หรือ ผู้ที่จ่ายเงินให้คุณ (เรียกว่า "ผู้จ้างทำงาน") ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ก็ได้

ในหลายกรณี ผู้แต่งเพลง หรือ ผู้ว่าจ้างแต่ง สามารถเลือกที่จะกำหนดได้ว่า ใครจะเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานดังกล่าว โดยการกำหนดเงื่อนไขด้วยการทำสัญญาอย่างเป็นทางการ

การซื้อขายลิขสิทธิ์คืออะไร?

Q เมื่อผมบอกผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ว่า จะไม่มอบสิทธิ์ในเพลงที่ผมแต่งให้พวกเขา จากนั้นพวกเขาก็ต้องการซื้อสิทธิ์ในเพลงของผม และเสนอเงินให้

A นั่นแสดงว่า พวกเขากำลังต้องการให้คุณโอนสิทธิ์ของคุณให้กับพวกเขา เพื่อแลกกับการจ่ายค่าสิทธิเพียงครั้งเดียว นั่นเรียกว่า "การซื้อขายลิขสิทธิ์" หลังจากการซื้อขายนั้น คุณจะไม่ใช่เจ้าของ ไม่สามารถควบคุมลิขสิทธิ์ในงานของคุณ และคุณจะไม่สามารถสร้างรายได้ (ค่าลิขสิทธิ์) จากผลงานที่คุณแต่งขึ้นได้อีกต่อไป

Q ผมจะไม่สามารถสร้างรายได้จากการสร้างสรรค์ของผมอีกต่อไปแล้วจริงหรือ? ผมอาจจะต้องหาหรือรายละเอียดของข้อตกลงนี้ กับผู้มีอำนาจตัดสินใจ

A คุณควรพูดคุยกับผู้มีอำนาจตัดสินใจ และตรวจสอบให้แน่ใจว่าคุณจะได้รับสิ่งที่คุณสมควรได้

ด้านล่างนี้ คือ รายละเอียดสิ่งที่คุณต้องให้ความสนใจเมื่อต้องเผชิญกับข้อตกลงการซื้อขายลิขสิทธิ์

รายการตรวจสอบ การซื้อขายงานลิขสิทธิ์

หากคุณเป็นลูกจ้าง หรือนักแต่งอิสระ:

- ♦ ตรวจสอบสัญญาจ้างงาน หรือข้อตกลงการจ้างผลิตงาน เพื่อดูว่าใครจะเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานของคุณ
- ♦ ตรวจสอบกฎหมายในประเทศของคุณ เกี่ยวกับงานของลูกจ้าง หรือ ผู้รับจ้างผลิตงานอิสระ (หรือที่รู้จักกันในนาม "การจ้างผลิตผลงาน")

ตรวจสอบกฎหมายเพื่อดูว่ามีสิทธิใดบ้าง ที่คุณในฐานะผู้สร้างสรรค์สามารถถือครองได้

- ♦ คุณสามารถตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ได้ทาง <https://www.ipthailand.go.th/>
- ♦ หากเป็นเรื่องงานดนตรีกรรม คุณสามารถตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ได้ทาง <https://www.mct.in.th/>

ตรวจสอบข้อตกลงหรือข้อสัญญา เพื่อดูว่าคุณจะได้รับค่าตอบแทนที่ยุติธรรมจากข้อตกลงหรือไม่

ตรวจสอบสัญญา ข้อตกลง หรือกฎหมายในประเทศ
คุณ เพื่อดูว่าหากมีการโอนลิขสิทธิ์ คุณจะได้รับสิทธิ์
คืนหรือไม่? และเมื่อใด?

พรม. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ของไทย

มาตรา 17 ลิขสิทธิ์นั้นย่อมโอนให้แก่กันได้

เจ้าของลิขสิทธิ์อาจโอนลิขสิทธิ์ของตนทั้งหมด
หรือแต่บางส่วน ให้แก่บุคคลอื่นได้ และจะโอนให้
โดยมีกำหนดเวลาหรือตลอดอายุแห่งการ
คุ้มครองลิขสิทธิ์ก็ได้

การโอนลิขสิทธิ์ตามวรรคสอง ซึ่งมีใช้ทาง
มรดก ต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้โอน
และผู้รับโอน ถ้าไม่ได้ทำหนดระยะเวลาไว้ใน
สัญญาโอน ให้ถือว่าการโอนมีกำหนดระยะเวลา
10 ปี

ตรวจสอบข้อตกลงหรือข้อสัญญา เพื่อดูว่าคุณจะ
ได้รับค่าตอบแทนที่ยุติธรรมจากข้อตกลงหรือไม่

ตรวจสอบข้อกำหนดในสัญญาข้อตกลงอย่างรอบคอบ
(คุณควรพิจารณาขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย)

- ♦ หากมีข้อสัญญาข้อใดที่ไม่เป็นธรรม คุณควรเสนอ
การเปลี่ยนแปลงข้อตกลงกับอีกฝ่ายหนึ่งของข้อ
ตกลง

ท้ายที่สุดแล้ว คุณมีอิสระที่จะตัดสินใจว่าจะลงนามในข้อ
ตกลงหรือไม่?

- ♦ หากคุณถูกบังคับให้ลงนามในข้อตกลงโดยไม่เต็มใจ
หรือพินินภายหลังว่าคุณลงนามในข้อตกลงโดยไม่
ได้ตั้งใจ ขอให้คุณหาข้อแนะนำทางกฎหมาย

บียอร์น อุลวอูส (Björn Ulvæus)
ประธาน CISAC

“ในโลกหลังโควิด-19 ปัญหาเรื่องการซื้อขาย
ลิขสิทธิ์มีความสำคัญต่อผู้สร้างสรรค์มากกว่าที่เคยเป็นมา
ศิลปิน นักแต่งเพลง และผู้สร้างสรรค์ต้องตระหนักถึงสิทธิ์
เข้าเฝ้าทางเลือกของตนเอง และตัดสินใจอย่างชาญฉลาดที่เกี่ยว
กับวิธีการหารายได้ค่าลิขสิทธิ์ เพราะอนาคตของพวกเขาขึ้นอยู่กับมัน”

มยอง ชอน ยุน
ประธานกลุ่มพันธมิตรผู้สร้างสรรค์เพลง
แห่งเอเชีย-แปซิฟิก (APMA)

“พวกเราผู้สร้างสรรค์เพลงต้องมีความเข้าใจที่ถูกต้อง
เกี่ยวกับการซื้อขายลิขสิทธิ์และผลที่ตามมา APMA จะพยายามสร้าง
สภาพแวดล้อมที่ผู้สร้างสรรค์เพลง – ไม่เพียงแต่ในภูมิภาคเอเชีย
แปซิฟิกเท่านั้น แต่ยังรวมถึงผู้สร้างสรรค์ทั่วโลก – สามารถตัดสินใจ
เองได้ เกี่ยวกับค่าตอบแทนที่ยุติธรรมสำหรับการนำผลงานเพลงไป
ใช้”

คุณณรุพล ศรีจอมขวัญ
ประธานกรรมการ MCT

“ผมเชื่อว่างานดนตรีนั้นมีคุณค่า ทั้งในแง่ศิลปะ
วัฒนธรรม และในเวลาเดียวกัน ก็สามารถที่จะสร้างประโยชน์ในแง่ธุรกิจ
ได้ด้วย ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างมาก ที่นักแต่งเพลงอย่างพวก
เรา จะต้องทั้งความรู้และความเข้าใจ ว่าเรามีสิทธิ์อะไรบ้าง ในการหา
รายได้จากผลงานสร้างสรรค์ของเรา

นักแต่งเพลงบางคนอาจคุ้นเคยกับวิธีการหารายได้แบบครั้งเดียวจาก
การแต่งเพลงแล้วขายสิทธิ์ขาด แต่ในปัจจุบัน พวกเราควรต้องหันมา
ให้ความสนใจในเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องลิขสิทธิ์ให้มากขึ้น
และตระหนักถึงความสำคัญของผลงานความคิดสร้างสรรค์ของเรา
ที่จะสามารถสร้างรายได้ให้กับเราอย่างยั่งยืน

ถ้าหากเรามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องลิขสิทธิ์ เราจะทราบว่าจะ
ควรทำอย่างไร ที่เราจะได้รับค่าตอบแทนที่ยุติธรรมมากกว่าที่เคยเป็น
มาในอดีต ทางเลือกในการสร้างรายได้ของนักแต่งเพลงในครั้งจะถูก
จำกัดอยู่แค่ “การขายขาด” จากผู้ซื้อเพลงเท่านั้น เพราะในปัจจุบัน
เพลงได้ถูกนำไปใช้ในหลายแพลตฟอร์ม คลายช่องทาง
และหลายผู้ให้บริการ และมูลค่าของเพลงก็เพิ่มขึ้นเรื่อยๆตามการใช้งาน
ในแต่ละครั้ง

เพราะฉะนั้น นอกเหนือจากการขายสิทธิ์ขาดของเพลงแบบดั้งเดิมแล้ว
เราอยากให้นักแต่งเพลงได้ลองพิจารณาการ “ไม่ขายขาด” และควร
เรียกร้องวิธีการแบ่งรายได้จากงานสร้างสรรค์ของคุณ ตามหลักการ
ขององค์กรนักแต่งเพลงทั่วโลกที่ได้ทำกัน เพื่อจะได้เกิดประโยชน์ และ
เกิดความยุติธรรมกับตัวคุณนักแต่งเพลงเอง และกับทุกๆฝ่าย มาช่วย
กันทำสิ่งเหล่านี้ให้เกิดขึ้นกันครับ”

คุณรู้เกี่ยวกับ การซื้อขาดลิขสิทธิ์ (Copyright Buyout) มากน้อยแค่ไหน? คู่มือการเอาตัวรอดของผู้สร้างสรรค์

Tel : +662.105.3705
Email : info@mct.in.th
www.mct.in.th
FB : MCT: Music Copyright (Thailand)
Line Official Account : @mct_music
Twitter : @MCT_Ltd
Instagram : musiccopyright.th

